

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalované do rozsudku krajského jakožto nalézacího soudu v Olomouci ze dne 12. května 1922, kterým byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem dokonaného podvodu dle §§ 8, 197, 200 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Napadený rozsudek zjišťuje, že Antonín M. dne 29. září 1920 v polední dobu po svém kočím Vasilu K-ovi a nádeníku Františku S-ovi poslal obžalované zpět zapůjčených mu obžalovanou 9 pytlů pšenice po 50 kg v ceně tehdejší 1 q po 180 K a že jmenovaní pšenici tu obžalované samé doručili a do síně zanesli. Rozsudek dále zjišťuje, že obžalovaná vůči Antonínu M-ovi dále před jinými osobami a v oznámení na okresní soud v K. tvrdila, že obilí zpět nedostala, že tak učinila proto, by ještě jednou od M-a obilí zpět dostala, že však se jí to nezdařilo jediné pro bdělost M-ovu, o němž se domnívala, že zapomene, že jí obilí vrátil. V jejím podání na okresní soud v K. ze dne 1. března 1921, které učinil její právní zástupce a v němž obžalovaná tvrdí, že jí pšenice odevzdána nebyla, ač jí sdělil, že jí pšenici zaslal a v němž žádá za vyšetření, spatřuje soud snahu, lstivé předstírání sesílit. Na základě tohoto zjištěného děje uznal nalézací soud stěžovatelku vinnou zločinem nedokonaného podvodu dle §§ 8, 197, 200 tr. zák. Zmateční stížnost, uplatňujíc zmatek dle § 281 čís. 9 a) tr. ř., uvádí, že pouhé tvrzení, že obžalovaná pšenice nedostala, a podání shora uvedeného oznámení není jednáním, pokud se týče předstíráním lstivým a že nad to nebylo jednání to způsobilým uvést M-a v omyl. Zmateční stížnost jest v tomto směru v právu. Přestírání, pokud se týče jednání jest lstivým tehdy, když podle konkrétního stavu věcí jest způsobilým k ošálení, k oklamání. V tomto případě zajisté pouhé popírání obžalované, že pšenici neobdržela, nebylo způsobilým M-a uvést v omyl a ho o pravém stavu věci oklamati. K zapírání obžalované by byly musily přistoupiti ještě jiné okolnosti, které by byly bývaly s to, jednání jejímu zjednatí způsobilost k oklamání, a ráz lstivosti. Takovým jednáním nebylo ani podání obžalované na okresní soud v K., kde žádala pouze o vyšetření. Obžalovaná neučinila ničeho, čím by snad se pokoušela zhoršiti postavení M-ovo v případném sporu. Při tom se podotýká, že, i kdyby byla obžalovaná jako strana v civilním sporu při svém tvrzení setrvala, byla by trestnou jen za podmínek § 377 c. ř. s. Soud nalézací takových okolností nezjistil, ba ani nezjistil, zda a jak obžalovaná M-a o opětné vrácení pšenice upomínala.

Čís. 1026.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Kupitel předmětu potřeby nemůže se státi spoluvinníkem na prodávě předražování.

(Rozh. ze dne 30. listopadu 1922, Kr I 1144/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku lichevního soudu při kraj-

ském soudě v Hradci Králové ze dne 5. září 1921, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 5 tr. zák. a § 7, odstavec třetí, lich. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Ustanovení § 7 lich. zák. nevylučuje ovšem spoluviny ve smyslu § 5 tr. zák., avšak spoluvinníkem může se stát jen ten, kdo je na téže straně jako ten, kdo žádá nebo si dává poskytovat zřejmě přemrštěnou cenu, nikoli však ten, na němž se cena požaduje, nebo kdo ji poskytuje. Ke skutkové povaze předražování podle § 7 zákona lichovního stačí již, že se požaduje zřejmě přemrštěná cena, pokud se týče, že si ji někdo dává poskytnouti za podmínek, v tomto paragrafu uvedených, a není třeba v onom případě, by skutečně k uzavření obchodu došlo nebo by vůbec koupěchtivým nějaká nabídka byla učiněna; stačí i označení zřejmě přemrštěné ceny předmětu potřeby na místě veřejně koupěchtivým přístupným. Pokud v druhém případě předražování předpokládá se nabídka se strany kupujícího, jest tato nabídka trestněprávně lhostejna, neboť ustanovení § 7 lich. zákona shledává skutkovou podstatu v jednostranném jednání *z c i z i t e l e* a jest tudíž počínání si kupujícího, k jehož ochraně § 7 lich. zák. čelí, pro tuto skutkovou podstatu zcela nerozhodné. Kupující může se stát trestným jenom potud, pokud se sám prohřešuje proti ustanovením lichovního zákona, kupujícího se týkajícím (§ 9 lich. zák.). Nejenom tedy proto, že v okamžiku, kdy obžalovaný W. učinil nabídku 650 K za 1 q pšenice a obžalovaný Š. ji přijal, byl trestný čin obžalovaného Š-a již dokonán, nýbrž i proto, že jako kupující nemohl se vůbec spoluviny na předražování prodavače dopustiti, nelze spatřovati v jeho nabídce skutkovou podstatu spoluviny na přečinu předražování Václava Š-a. Již se stanoviska důvodu zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř. bylo proto zmateční stížnosti obžalovaného W-a vyhověti a rozsudek ve výroku o vině zrušiti jako zmatečný, aniž bylo třeba se zabývatí dále uplatňovaným důvodem zmatečnosti čís. 5 § 281 tr. ř. Leč obžalovaný Arnošt W. neměl býti beze všeho sprostěn z obžaloby, poněvadž skutkový děj, již v obžalovacím spise obsažený, dlužno posouditi se všech stanovisek právních, na něj se hodících, a nikoliv jen v rámci právního názoru, v obžalobě projeveného (§ 262 tr. ř.). Tu pak nelze beze všeho dalšího vyloučení objektivní skutkovou podstatu přečinu pletich podle § 11 čís. 4 zákona o válečné lichvě. Podle rozsudku nalézacího soudu byl trestný čin spáchán po žních roku 1920, ve kteréžto době náležela pšenice k předmětům potřeby, státem zabaveným a obhospodařovaným, ať již se zabavení opíralo o nařízení vlády republiky Československé čís. 354 sb. z. a nař. z roku 1919, či o nařízení ze dne 11. června 1920, čís. 390 sb. z. a n. Pokud však státní správa uznala za nutno, v zájmu spotřebitelstva předepsati pro obchodování pšenicí určitou cestu a mimo to, jak ze zjištění nalézacího soudu vyplývá, i určitou cenu (190 K za 1 q), dalo se veškeré obchodování s tímto předmětem potřeby mimo tyto předepsané cesty způsobem podlouným a spadá pod pojem pletich podle § 11 čís. 4 zákona o vál. lichvě, jakmile jest způsobilý, by zvýšilo cenu předmětu potřeby, s nímž se obchoduje. Ze zjištění nalézacího soudu, jež zůstalo nedotčeno, vyplývá, že obžalovaný Arnošt W. se staral o odbyť obilí obžalovaného Václava Š-a a o jeho odvezení na

místo určení. Tímto způsobem pomáhal při obchodování pšenicí, které však bylo zakázáno, a nelze proto vyloučiti, že se pouštěl do pletich, bez ohledu na to, zda měl při tom sám nějaký zisk čili nic, uváží-li se dále, že v tomto případě byla pšenice prodána za zřejmě přemrštěnou cenu, a že proto objektivně byla dána způsobilost, by zvýšena byla její cena. Leč nalézací soud nezabýval se jednáním obžalovaného W-a s tohoto stanoviska a neučinil ani po objektivní ani po subjektivní stránce náležitých zjištění.

Čís. 1027.

Úraz způsobený vadným zařízením vytahovadla v cukrovaru, poháněného primitivním způsobem mechanické dopravy.

Ke skutkové podstatě přečinu dle § 337 tr. zák. je zapotřebí — nejde-li o čin neb opomenutí, vztahující se na předměty označené v §§ 85 lit. c), 87 a 89 tr. zák. — by dopustil se pachatel trestného činu za okolností zvlášť nebezpečných.

(Rozh. ze dne 1. prosince 1922, Kr I 1058/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 20. července 1921, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem dle §§ 335, 337 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a uznal obžalovaného vinným přečinem proti bezpečnosti života dle § 335 tr. zák., jež spáchal tím, že dne 7. listopadu 1920 v cukrovaru v Č., nedav u vytahovadla znovu zřídit signální zařízení, dopustil se opomenutí, o němž již dle přirozených jeho následků, které každý snadno poznati může, podle předpisů zvlášť vyhlášených a podle svého zaměstnání seznati mohl, že je takové, že se jím může způsobiti nebo zvětšiti nebezpečnost života, zdraví nebo bezpečnosti těla lidského, při čemž z toho nastala smrt Jana H-a a těžké zranění Bohumila F-a.

Důvody:

Zmateční stížnost popírá skutkovou podstatu přečinu dle §§ 335, 337 tr. zák., tvrdíc, že prý mezi opomenutím obžalovaného a smrtí jednoho a těžkým zraněním druhého dělníka není příčinné souvislosti. Tato by prý tu byla tehdy, kdyby bylo zjištěno, že neštěstí stalo se jen následkem toho, že dotyčné signální zařízení nebylo zřízeno a že, kdyby zařízení bylo bývalo, neštěstí by se nebylo přihodilo. Stížnost je bezdůvodna. Ustanovení § 335 tr. zák. činí při usmrcení nebo těžkém ublížení na těle zodpovědným zejména toho, kdo podle zvlášť vyhlášených předpisů mohl seznati, že z jeho jednání neb opomenutí vzejíti neb zvýšiti se může nebezpečí pro tělesnou bezpečnost nebo život lidí. Takovýto zvlášť vyhlášený předpis je pro případ, o nějž tu jde, obsažen v nařízení ministerstva obchodu v dohodě s ministerstvem vnitra ze dne 22. srpna 1911, čís. 172 ř. zák., příkazujícím pod bodem 8 v příčině vytahovadel toto: »Přízemí buď s hořejším poschodím spojeno signální úpravou, spolehlivě účinkující a zřetelně srozumitelnou, sem a tam vedoucí.« A tu je jednak zjištěno, že vytahovadlo v cukrovaru v Č. předepsaným signálním